VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/99

z 25. januára 2022,

ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/1354, ktorým sa Portugalskej republike poskytuje dočasná podpora podľa nariadenia (EÚ) 2020/672 na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 ([1]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) V nadväznosti na žiadosť Portugalska z 11. augusta 2020 Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354 ([2]) poskytla Portugalsku finančnú pomoc vo forme úveru vo výške najviac 5 934 462 488 EUR s maximálnou priemernou splatnosťou 15 rokov s cieľom doplniť úsilie Portugalska pri riešení vplyvu výskytu ochorenia COVID-19 a reakcii na jeho sociálno-ekonomické dôsledky na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby.

(2) Úver bol určený Portugalsku na financovanie režimov skráteného pracovného času, podobných opatrení a opatrení súvisiacich so zdravím, ako sa uvádza v článku 3 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.

(3) Výskyt ochorenia COVID-19 ochromil podstatnú časť pracovnej sily v Portugalsku. To viedlo k opakujúcim sa náhlym a prudkým zvýšeniam verejných výdavkov v Portugalsku v súvislosti s novými opatreniami, ktoré Portugalsko zaviedlo, konkrétne so schémou mimoriadnej podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany a manažérmi, ktorých príjem bol obzvlášť zasiahnutý pandémiou COVID-19, so schémou sociálnej podpory pre umelcov, autorov, technikov a iných odborníkov v oblasti umenia a k náboru ďalších zdravotníckych pracovníkov a práci nadčas v Národnej zdravotnej službe s cieľom pomôcť riešiť výzvy súvisiace s pandémiou.

(4) Výskyt ochorenia COVID-19 a mimoriadne opatrenia, ktoré Portugalsko zaviedlo v rokoch 2020 a 2021 na obmedzenie jeho šírenia, ako aj jeho sociálno-ekonomického vplyvu a vplyvu na zdravie, mali a naďalej majú závažný dosah na verejné financie. Portugalsko malo do konca roka 2020 deficit verejných financií na úrovni 5,8 % a dlh verejnej správy na úrovni 135,2 % hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“). Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 sa predpokladá, že deficit verejnej správy Portugalska sa v roku 2021 zníži na 4,5 % HDP a dlh verejnej správy na 128,1 % HDP a v tom istom roku sa predpokladá zvýšenie jeho HDP o 4,5 %.

(5) Portugalsko 9. decembra 2021 požiadalo Úniu, aby rozšírila zoznam opatrení, na ktoré sa už poskytla finančná pomoc vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2020/1354 s cieľom naďalej dopĺňať jeho úsilie vynakladané v rokoch 2020 a 2021 pri riešení vplyvu výskytu ochorenia COVID-19 a reakcii na jeho sociálno-ekonomické dôsledky na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby. Týka sa to najmä opatrení uvedených v odôvodneniach 6 a 7.

(6) Zákonom č. 75-B/2020 z 31. decembra a následným nariadením vlády č. 19-A/2021 z 25. januára, ktoré sa uvádzajú v žiadosti Portugalska z 9. decembra 2021, sa zaviedla schéma mimoriadnej podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany a manažérov, ktorých príjem bol obzvlášť zasiahnutý pandémiou COVID-19. V prípade samostatne zárobkovo činných osôb sa v rámci opatrenia poskytuje dávka rovnajúca sa dvom tretinám poklesu mesačného príjmu pracovníkov meraná na

([1]) Ú. v. EÚ L 159, 20.5.2020, s. 1.

([2]) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1354 z 25. septembra 2020, ktorým sa Portugalskej republike poskytuje dočasná podpora podľa nariadenia (EÚ) 2020/672 na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 314, 29.9.2020, s. 49).

základe rozdielu medzi mesačným priemerom podľa posledného štvrťročného výkazu ziskov a strát a mesačným priemerom za rok 2019, pričom horná hranica je na úrovni 501,16 EUR. Oprávnenými samostatne zárobkovo činnými osobami sú osoby, ktoré v období od marca do decembra 2020 zaznamenali v porovnaní s rokom 2019 pokles príjmov aspoň o 40 %. V prípade pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany, sa v rámci opatrenia poskytuje: i) pre zamestnancov dávka rovnajúca sa rozdielu medzi mesačnou referenčnou hodnotou 501,16 EUR a priemernou mesačnou mzdou na dospelú osobu v príslušnej domácnosti; alebo ii) pre samostatne zárobkovo činné osoby dávka rovnajúca sa dvom tretinám poklesu mesačného príjmu pracovníkov meraná na základe rozdielu medzi mesačným priemerom podľa posledného štvrťročného výkazu ziskov a strát a mesačným priemerom za rok 2019, pričom horná hranica je na úrovni 501,16 EUR. V prípade manažérov sa v opatrení stanovuje dávka rovnajúca sa buď ich referenčnému priemernému mesačnému príjmu, ak je nižší ako 1,5-násobok portugalského indexu sociálnej podpory (438,81 EUR v roku 2021), alebo dvom tretinám ich referenčného priemerného mesačného príjmu, ak sa rovná alebo je vyšší ako uvedený index. Oprávnenými manažérmi sú tí, ktorých podnikateľská činnosť bola v dôsledku pandémie COVID-19 dočasne pozastavená, alebo ktorí počas 30 dní predchádzajúcich podaniu žiadosti o podporu čelili stratám príjmov vo výške aspoň 40 % v porovnaní s tým istým mesiacom predchádzajúceho roka alebo s mesačným priemerom počas dvoch mesiacov pred uvedeným obdobím. V každom prípade má dávka minimálnu hodnotu rovnajúcu sa 50 EUR alebo 50 % mesačného zníženia príjmov, ak je toto zníženie zaznamenané v rozsahu od 50 % do 100 % portugalského indexu sociálnej podpory, alebo 219,40 EUR, ak pokles príjmov presahuje uvedený index.

(7) „V prílohe k uzneseniu Rady ministrov č. 41/2020 zo 6. júna“ a následnom nariadení vlády č. 180/2020 z 3. augusta a nariadení vlády č. 37-A/2021 z 15. februára, ktoré sú uvedené v žiadosti Portugalska z 9. decembra 2021, sa zavádza schéma sociálnej podpory pre umelcov, autorov, technikov a iných odborníkov v oblasti umenia. V schéme sa stanovuje dávka rovnajúca sa portugalskému indexu sociálnej podpory (438,81 EUR).

(8) Portugalsko zaviedlo aj sériu nových opatrení súvisiacich so zdravím, ktoré vykonalo s cieľom riešiť vplyv výskytu ochorenia COVID-19, najmä opatrení uvedených v odôvodnení 9.

(9) V zákonnom dekréte č. 10-A/2020 z 13. marca a následnom zákonnom dekréte č. 10-A/2021 z 2. februára, ktoré sa uvádzajú v žiadosti Portugalska z 9. decembra 2021, sa stanovil nábor ďalších zdravotníckych pracovníkov a práca nadčas v Národnej zdravotnej službe s cieľom pomôcť riešiť výzvy súvisiace s pandémiou. Zjednodušil sa najmä administratívny proces, ktorý je základom pre nábor pracovníkov na dobu určitú Národnou zdravotnou službou a od začiatku pandémie COVID-19 boli prijatí ďalší lekári a zdravotné sestry. Okrem toho boli v Národnej zdravotnej službe pozastavené zákonné limity stanovené pre prácu štátnych zamestnancov nadčas a v prípade potreby sa umožnilo organizovanie zmien s využitím doplnkovej práce špecializovaných lekárov a zdravotných sestier s cieľom zvládať pandémiu COVID-19.

(10) Portugalsko spĺňa podmienky na požiadanie o finančnú pomoc stanovené v článku 3 nariadenia (EÚ) 2020/672. Portugalsko poskytlo Komisii primerané dôkazy o tom, že od 1. februára 2020 sa z dôvodu prijatia vnútroštátnych opatrení na riešenie sociálno-ekonomických vplyvov výskytu ochorenia COVID-19 skutočné aj plánované verejné výdavky zvýšili o 5 934 462 488 EUR. Predstavuje to náhle a prudké zvýšenie, pretože súvisí s novými opatreniami priamo súvisiacimi s režimami skráteného pracovného času a podobnými opatreniami, ktoré sa týkajú významnej časti podnikov a pracovnej sily v Portugalsku.

(11) Komisia sa v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ) 2020/672 poradila s Portugalskom a overila náhle a prudké zvýšenie skutočných aj plánovaných verejných výdavkov priamo súvisiacich s režimami skráteného pracovného času a podobnými opatreniami, ako aj s prijatím príslušných opatrení súvisiacich so zdravím a spojených s výskytom ochorenia COVID-19 uvedených v žiadosti z 9. decembra 2021.

(12) Opatrenia súvisiace so zdravím uvedené v žiadosti Portugalska vrátane dodatočných opatrení súvisiacich so zdravím uvedených v odôvodnení 9 predstavujú sumu 1 513 823 304 EUR.

(13) Finančná pomoc, ktorá už bola poskytnutá vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2020/1354, by sa preto mala vzťahovať aj na nové opatrenia vykonané Portugalskom, ktoré sú uvedené v odôvodneniach 6, 7 a 9.

(14) Týmto rozhodnutím by nemal byť dotknutý výsledok postupov súvisiacich s narušením fungovania vnútorného trhu, ktoré sa môžu vykonať najmä na základe článkov 107 a 108 zmluvy. Toto rozhodnutie nemá vplyv ani na povinnosť členských štátov oznámiť Komisii zamýšľané poskytnutie štátnej pomoci podľa článku 108 zmluvy.

(15) Portugalsko by malo Komisiu pravidelne informovať o plnení plánovaných verejných výdavkov, aby Komisia mohla posúdiť rozsah, v akom Portugalsko plní uvedené výdavky.

(16) Rozhodnutie o poskytnutí finančnej pomoci bolo prijaté s prihliadnutím na existujúce a očakávané potreby Portugalska, ako aj na žiadosti o finančnú pomoc podľa nariadenia (EÚ) 2020/672, ktoré už predložili alebo plánujú predložiť iné členské štáty, pričom sa uplatnili zásady rovnakého zaobchádzania, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/1354 sa mení takto:

1. Článok 3 sa nahrádza takto:

„*Článok 3*

Portugalsko môže financovať tieto opatrenia:

a) podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článkov 298 až 308 zákona č. 7/2009 z 12. februára;

b) novú a zjednodušenú osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa zákonného dekrétu č. 10-G/2020 z 26. marca a článku 2 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna zmeneného článkom 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;

c) osobitné programy odbornej prípravy pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článku 5 ods. 2 a článkov 7 až 9 zákonného dekrétu č. 10-G/2020 z 26. marca;

d) novú osobitnú podporu pre podniky na obnovenie podnikateľskej činnosti podľa článku 4 ods. 1 až 7 a ods. 10 až 12 a článku 5 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna a článku 14-A zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla doplneného článkom 4 zákonného dekrétu č. 6-C/2021 z 15. januára a podrobne upravenú vo vládnom nariadení č. 102-A/2021 zo 14. mája;

e) nový príspevok na stabilizáciu príjmov pre zamestnancov, na ktorých sa vzťahujú buď podporné schémy uvedené pod písmenami a), b) alebo c) pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článku 3 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna zmeneného zákonom č. 58-A/2020 zo 14. augusta;

f) novú a postupnú osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného skrátenia bežného pracovného času podľa zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla zmeneného článkom 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;

g) novú osobitnú podporu pre samostatne zárobkovo činné osoby, neformálnych pracovníkov a riadiacich partnerov podľa článkov 26 až 28-A zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca zmeneného článkom 5 zákonného dekrétu č. 20-C/2020 zo 7. mája a článku 325-G zákona č. 2/2020 z 31. marca doplneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla;

h) rodinné prídavky pre zamestnancov, ktorí nemôžu pracovať z dôvodu potreby pomáhať svojim deťom mladším ako 12 rokov alebo iným závislým osobám podľa článku 23 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca;

i) osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv školiteľov vzhľadom na zrušenie odbornej prípravy podľa vládneho nariadenia č. 3485-C/2020 zo 17. marca, vládneho nariadenia č. 4395/2020 z 10. apríla a vládneho nariadenia č. 5897-B/2020 z 28. mája;

j) regionálne opatrenia týkajúce sa zamestnanosti v autonómnom regióne Azory podľa uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 97/2020 z 8. apríla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 120/2020 z 28. apríla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 128/2020 z 5. mája, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 129/2020 z 5. mája, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 195/2020 z 15. júla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 196/2020 z 15. júla a uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 200/2020 zo 17. júla;

k) regionálne opatrenia týkajúce sa zamestnanosti v autonómnom regióne Madeira podľa uznesenia vlády autonómneho regiónu Madeira č. 101/2020 z 13. marca a nariadenia podpredsedníctva vlády autonómneho regiónu Madeira a regionálneho sekretariátu pre sociálne začlenenie a občianstvo č. 133-B/2020 z 22. apríla;

l) príspevok pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby v preventívnej izolácii podľa článku 19 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca a článku 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca doplneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla;

m) príspevok na nemocenské dávky v dôsledku nakazenia ochorením COVID-19 podľa vládneho nariadenia č. 2875-A/2020 z 3. marca, článku 20 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca a článku č. 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca doplneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla;

n) nákup osobných ochranných prostriedkov, ktoré sa budú používať na pracovisku, najmä vo verejných nemocniciach podľa normy č. 012/2020 zo 6. mája zmenenej 14. mája 2020 a podľa normy č. 013/2020 z 10. júla zmenenej 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie, ako aj na príslušných ministerstvách, v obciach a autonómnych regiónoch Azory a Madeira podľa článku 3 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca;

o) kampaň v oblasti hygieny v školách podľa článku 9 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca;

p) testovanie nakazenia ochorením COVID-19 v prípade hospitalizovaných pacientov a pracovníkov verejných nemocníc, ako aj zamestnancov zariadení opatrovateľskej starostlivosti a zariadení starostlivosti o deti najmä podľa normy č. 012/2020 zo 6. mája zmenenej 14. mája 2020 a podľa normy č. 013/2020 z 10. júla zmenenej 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie;

q) nové osobitné odmeny pre zamestnancov Národnej zdravotnej služby zapojených do boja proti výskytu ochorenia COVID-19 podľa článku 42-A zákona č. 2/2020 z 31. marca doplneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla a článku 291 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;

r) schému mimoriadnej podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany a manažérov, ktorých príjem bol obzvlášť zasiahnutý pandémiou COVID-19 podľa článku 156 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra a za podmienok stanovených v jeho bode 2 písm. c) až f), ako sa bližšie špecifikuje v nariadení vlády č. 19-A/2021 z 25. januára;

s) schému sociálnej podpory pre umelcov, autorov, technikov a iných odborníkov v oblasti umenia podľa bodu 2.5.1 prílohy k uzneseniu Rady ministrov č. 41/2020 zo 6. júna, bližšie špecifikovaný v článkoch 10 až 12 nariadenia vlády č. 180/2020 z 3. augusta a rozšírený článkami 5 až 7 prílohy k nariadeniu vlády č. 37-A/2021 z 15. februára;

t) nábor ďalších zdravotníckych pracovníkov a prácu nadčas v Národnej zdravotnej službe s cieľom pomôcť riešiť výzvy súvisiace s pandémiou podľa článku 6 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca a článkov 4 až 8 zákonného dekrétu č. 10-A/2021 z 2. februára.“

2. Článok 4 sa nahrádza takto:

„*Článok 4*

1. Portugalsko informuje Komisiu do 30. marca 2021 a potom každých šesť mesiacov o plnení plánovaných verejných výdavkov, až kým nebudú uvedené plánované verejné výdavky v plnej miere splnené.

2. Ak sa opatrenia uvedené v článku 3 zakladajú na plánovaných verejných výdavkoch a boli predmetom vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa mení toto vykonávacie rozhodnutie, Portugalsko informuje Komisiu do šiestich mesiacov odo dňa prijatia uvedeného pozmeňujúceho vykonávacieho rozhodnutia a potom každých šesť mesiacov o plnení plánovaných verejných výdavkov, až kým nebudú plánované verejné výdavky v plnej miere splnené.“

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Portugalskej republike.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia adresátovi.

V Bruseli 25. januára 2022

Za Radu
predseda
C. BEAUNE